

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HUMANISTISKA FAKULTETSNÄMNDEN

SSA133, Svenska som andraspråk, fördjupningskurs, 30,0 högskolepoäng

Swedish as a Second Language, Advanced Course, 30.0 higher education credits

Grundnivå/First Cycle

---

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2006-11-20 och senast reviderad 2012-12-12. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2013-01-19.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för svenska språket

2. Inplacering

Kursen ges som fristående kurs och är en fördjupning av fortsättningskursen i Svenska som andraspråk. Kursen kan ingå i en filosofie kandidatexamen liksom i en lärarexamen.

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Fördjupning

G2E, Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav och innehåller examensarbete för kandidatexamen

3. Förkunskapskrav

Godkänd fortsättningskurs i Svenska som andraspråk, 30 högskolepoäng eller motsvarande.

4. Innehåll

Kursen ger genom uppläggnigen med två delkurser och specialarbete möjlighet till specialisering efter inriktning på t ex åldersgrupp, språkgrupp och färdighetsnivå. Varje termin erbjuds undervisning på minst två olika valbara kurser. Vilka delkurser det gäller varierar från termin till termin. Kursdeltagare som väljer delkurser där undervisning ej kan ges äger rätt att få inläsningsråd.

Kursen består av följande delkurser:

Språkvetenskaplig problemlösning 7,5 hp

(Linguistic Problem-solving, 7.5 credits)

Delkursen bygger på att de studerande ställs inför nya och varierande språkvetenskapliga frågeställningar. Syftet med delkursen är dels att alla deltagare praktiskt ska få arbeta med olika typer av språkvetenskapliga problem, dels att de ska träna upp sin språkvetenskapliga analytiska förmåga.

Specialarbete, 15 hp

(Independent Project, 15 credits)

Delkursen omfattar aktivt deltagande i arbetet inom en seminariegrupp samt självständig undersökning av ett begränsat vetenskapligt problem inom ämnets ram. Resultaten av undersökningen redovisas i form av en individuellt författad vetenskaplig uppsats. Deltagande i seminarierna är obligatoriskt.

samt en av delkurserna:

Ord och ordförbindelser: inläring, bruk och strukturering, 7,5 hp

(Vocabulary and Vocabulary Connections - Learning, Use and Structure, 7.5 credits)

Delkursen innebär en fördjupning av tidigare inhämtade kunskaper om svenska språkets ordförråd såväl utifrån ett lexikaliskt-semantiskt perspektiv som ur ett kontrastivt perspektiv. Delkursen behandlar ord och ordförbindelser samt användningen av olika strategier vid ordinläring. Dessutom ingår analys av ordböcker och elektroniska textsamlingar samt läromedelstexter med avseende på ord- och begreppsförrådet. Delkursen har både teoretiska och praktiska inslag.

Text och genrer i undervisningen, 7,5 hp

(Texts and Genres in Teaching, 7.5 credits)

Delkursen ger en introduktion till genrepdagagogik och den språkbeskrivning, systemisk funktionell grammatik, som genrepdagagogiken utgår från. I delkursen ingår också funktionell analys av läromedels- och elevtexter samt möjlighet till tillämpning av genrepdagagogiken. Särskilt fokus riktas mot flerspråkiga elever och deras lärande.

Språktypologi, 7,5 hp

(Language Typology, 7.5 credits)

Studium av hur världens språk är uppbyggda och vilka kategorier som är universella eller gemensamma för många språk. Beskrivning av svenska språkets typologiska karaktär. Jämförelser med från svenskan avvikande språkgruppers struktur i syfte att uppöva en kontrastiv medvetenhet och beredskap.

Barns och ungdomars språkutveckling, 7,5 hp

(Language Development in Children and Youth, 7.5 credits)

Kunskap om huvuddragen i språkutvecklingen under förskole- och skolåldern. Fokus läggs vid barns tillägnande av två eller flera språk. I viss utsträckning berörs även språkliga handikapp, t.ex. dövhet, läs- och skrivsvårigheter mm.

Forskning om undervisning i och på ett andraspråk, 7,5 hp

(Research on Second Language Teaching and Learning, 7.5 credits)

Delkursen behandlar forskning om undervisning i och på ett andraspråk. Undervisningssätt och -former, undervisningsstilar och klassrumsinteraktion vid andraspråksundervisning diskuteras, bl.a. i relation till olika elevkategorier.

Alfabetisering, 7,5 hp

(Adult Literacy Development, 7.5 credits)

Delkursen ger kunskaper om vuxna andraspråksinlärares sociala, kulturella och kognitiva förutsättningar och behov när det gäller utvecklandet av en fungerande skriftspråklig färdighet (litteracitet) på såväl modersmål som andraspråk. Didaktiska och metodiska perspektiv på alfabetisering och multimodalitet är centrala i kursen.

Specialkurs, 7,5 hp

(Independent Reading Course, 7.5 credits)

Delkursen innebär en ämnesfördjupning inom något område, inom vilket de studerande sätter sig in i grundläggande teoribildning, metodologi och centrala frågeställningar, tonvikten varierar beroende på ämne. Vilka områden som kan väljas kan variera från termin till termin. Efter samråd med studierektor kan även kurser på avancerad nivå eller vid annan institution väljas.

5. Mål

Efter genomförd kurs ska studenten kunna

I. Kunskap och förståelse

- uppvisa ytterligare fördjupade ämnestoretiska kunskaper i svenska som andraspråk
- visa insikt om förståelse för relevanta forskningsmetoder inom området
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa språkvetenskapliga problem

II. Färdighet och förmåga

- självständigt diskutera och behandla teorier och frågeställningar som rör andraspråksinläring och flerspråkig utveckling
- skriva korrekt, idiomatisk sakprosa av fackspråklig karaktär
- med visst stöd avgränsa, utforma, genomföra och redovisa en forskningsuppgift

III. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga till kritisk bedömning och vetenskaplig argumentation
- visa prov på en fördjupad överblick i vetenskapligt tillvägagångssätt av framför allt ämnesspecifikt slag, samt ha en klar uppfattning om generella problem av mer allmänvetenskaplig karaktär.

Mer specifika lärandemål anges under respektive delkurser:

Språkvetenskaplig problemlösning 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. utföra en förelagd språkvetenskaplig uppgift på en begränsad tid och redovisa denna skriftligt
2. tydligt visa hur man har gått tillväga och resonerat i lösningen av ett givet problem
3. under lärares ledning resonera om giltligheten hos en viss lösning av ett givet problem samt kunna jämföra olika lösningars för och nackdelar
4. självständigt analysera språkvetenskapliga problem av olika typ
5. visa insikt om att olika språkvetenskapliga frågeställningar har olika förutsättningar och kräver olika angreppssätt.

Specialarbete, 15 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

6. identifiera ett för ämnet relevant problem
7. med handledares stöd avgränsa ett vetenskapligt ämne så att det blir hanterbart inom ramen för uppgiften
8. motivera metodval och teoretisk förankring utifrån ämnesvalet, relaterade undersökningar och god vetenskaplig praxis
9. redovisa undersökningen i en uppsats på svenska som uppfyller de innehållsliga och språkliga kraven i ämnet
10. självständigt genomföra en för ämnet relevant vetenskaplig undersökning av begränsad omfattning
11. självständigt sammanfatta och diskutera samt kritiskt förhålla sig till annat vetenskapligt arbete inom samma vetenskapsområde och på samma nivå
12. bidra aktivt och självständigt i seminariediskussioner
13. visa förmåga till kritisk bedömning och vetenskaplig argumentation.

Ord och ordförbindelser: inläring, bruk och strukturering, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

14. utföra de förelagda uppgifterna på en begränsad tid och redovisa dessa skriftligt.
15. redovisa goda kunskaper om det svenska ordförrådets struktur, med tonvikt på ordförbindelser, särskilt ur ett andraspråksperspektiv
16. redogöra för samt konkretisera sådana lexikala drag och företeelser som är typiska för svenskan och som ofta medför svårigheter vid inläringen av svenska som andraspråk
17. uppvisa kännedom om allmänna lexikografiska principer
18. visa god förtrogenhet med viktigare svenska ordböcker, däribland inlärningsordböcker
19. navigera i viktigare elektroniska textsamlingar, särskilt Språkbanken
20. redogöra för olika strategier som kan användas vid inläringen av ord
21. göra en kritisk analys av aktuella läromedel på olika nivåer med avseende på ord- och begreppsförrådet.

Text och genrer i undervisningen, 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

22. diskutera språkutvecklingen och språkförmåga i förhållande till olika ämnen och till kunskapsutveckling med särskilt fokus på flerspråkiga elever
23. använda språkvetenskapliga verktyg för att beskriva elevtexter och språkutveckling ur olika perspektiv
24. redogöra för några grundbegrepp inom genrepedagogiken och tillämpa dem på läromedels- och elevtexter och/eller i undervisningen
25. reflektera över vilka språkliga krav skolan ställer på elever och redogöra för hur undervisningen kan stödja språkutveckling
26. visa förmåga att såväl muntligt som skriftligt redogöra för och diskutera avgränsade frågeställningar inom området.

Språktypologi, 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

27. ge en översiktlig beskrivning av hur världens språk kan klassificeras typologiskt med avseende på olika språkliga nivåer
28. redogöra för vilka språkliga kategorier som är universella eller gemensamma för många språk
29. redogöra för svenska språkets karaktär - svenskans typologiska profil - i ett universellt perspektiv samt reflektera över dess betydelse för andraspråkinlärandes språkbruk
30. göra jämförelser mellan svenskan och andra språk i samband med praktiska analysövningar.

Barns och ungdomars språkutveckling, 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

31. redogöra för huvuddragen i språkutvecklingen under förskole- och skolåldern
32. visa fördjupad insikt om hur barn på olika sätt utvecklar tvåspråkighet
33. redogöra för faktorer som kan främja eller hämma den språkliga uttrycksförmågan
34. uppvisa viss förmåga att identifiera hinder för den språkliga utvecklingen såsom dövhet, läs- och skrivsvårigheter m.m
35. visa förmåga att såväl muntligt som skriftligt redogöra för relevanta frågeställningar inom området.

Forskning om undervisning i och på ett andraspråk, 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

36. redogöra för klassrumsforskning som berör ämnesundervisning i och på andraspråket
37. diskutera undervisningssätt och undervisningsformer, undervisningsstilar och klassrumsinteraktion ur ett teoretiskt perspektiv
38. behandla och analysera avhandlingstexter med anknytning till klassrumsforskning
39. analysera och diskutera vetenskapliga problemställningar knutna till undervisning i och på andraspråket
40. visa förmåga att redogöra för relevanta frågeställningar inom forskningsområdet.

Alfabetisering, 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

41. visa förmåga att redogöra för relevanta frågeställningar inom forskningsområdet
42. redogöra för principerna för olika skriftsystem
43. redogöra för den grundläggande skriftspråksutvecklingen på ett första- respektive andraspråk
44. analysera och bedöma en vuxen elevs läs- och skrivutveckling
45. använda och bedöma lämpligheten i visuella och textuella material för alfabetiseringsundervisning
46. diskutera förhållningssätt och attityder till vuxna som saknar grundläggande litteracitet
47. visa insikt i hur vuxna på olika sätt utvecklar sin litteracitet och hur dessa processer kan stöttas.

Specialkurs, 7,5 hp

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

48. redogöra för och förhålla sig kritisk till central litteratur inom det valda ämnesområdet
49. visa prov på en utvecklad vetenskaplig metodisk förmåga
50. analysera och diskutera centrala problem inom ämnesområdet.

6. Litteratur

Se separat litteraturlista.

7. Former för bedömning

Examination sker genom aktivt deltagande i seminariegrupp, författande av vetenskaplig uppsats, skriftliga och muntliga prov samt genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar. Olika examinationsformer tillämpas beroende på momentens innehåll och uppläggning.

Mål 1 - 5 examineras löpande genom fem skriftliga inlämningsuppgifter, vilka ska genomföras på begränsad tid, inom den tidsram som examinator bestämmer.

Mål 6 - 13 examineras genom specialarbete samt genom muntliga försvar av den egna uppsatsen och opposition på en annan students uppsats. Dessutom krävs aktivt deltagande i de inledande metod- och textseminarierna samt vid minst fyra slutseminarier där uppsatserna ventileras.

Mål 14 - 50 examineras genom muntliga redovisningar och skriftliga inlämningsuppgifter eller hemtentamina.

Obligatoriska kursmoment, examinationstillfällen och datum för större inlämningsuppgifter framgår av kursschema.

För student som underkänts i prov ges möjlighet till förnyat prov. Det totala antalet prov för viss kurs eller del av kurs är begränsat till fem.

Student som underkänts två gånger i prov för viss kurs har rätt att begära att annan lärare utses för att bestämma betyg. Begäran ska vara skriftlig och ställas till studierektor vid institutionen för svenska språket.

Student som ligger nära gränsen för godkänt betyg kan av examinator få utföra kompletterande uppgifter i stället för omtentamen. Dessa kompletteringar ska ske genom muntliga och/eller skriftliga uppgifter som examinator bestämmer och inom den tidsram som examinator anger, dock inte senare än innevarande termin.

För specialarbetet se punkt 4.

Den som godkänts i prov får ej undergå förnyat prov för högre betyg.

Ett år efter nedlagd kurs kommer inga ytterligare examinationstillfällen att ges.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).

Betyget väl godkänd ställer högre krav på analys, problematisering och syntes i förhållande till kursinnehållet samt på självständigt förhållningssätt och språklig förmåga. För betyget väl godkänd på hela kursen krävs betyget väl godkänd på minst 50% av kursens poängantal.

9. Kursvärdering

Undervisande lärare ansvarar för att studenternas synpunkter på kursen systematiskt och regelbundet inhämtas samt redovisas i en sammanställning. Denna sammanställning och genomförda eller planerade åtgärder med anledning av kursvärderingens resultat presenteras vid nästkommande kurstillfälle.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

Kursen ersätter Svenska som andraspråk, fördjupningskurs, SSA300, och kan inte ingå i examen tillsammans med denna.

Jämställdhets- och jämlikhetsaspekter ska beaktas i innehåll, litteratur, undervisning och utvärdering. Därutöver ska kursen, i den mån det är relevant, medvetandegöra kring och problematisera ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling.